
Kailasasampariveshita Shivakshetranivarnanam

कैलाससंपरिवेशिता शिवक्षेत्रनिर्णाम

Document Information

Text title : Shivakshetrani Varnanam 2

File name : shivakShetrANivarNanam2.itx

Category : shiva, shivarahasya

Location : doc_shiva

Transliterated by : Ruma Dewan

Proofread by : Ruma Dewan

Description/comments : shrIshivarahasyam | bhavAkhyah dviIyAMshah | adhyAyaH 24 | 1-52||

Latest update : September 15, 2023

Send corrections to : sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

September 16, 2023

sanskritdocuments.org

ಕೈಲಾಸಸಂಪರಿವೇಷ್ಟಿತ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರಾಣಿವರ್ಣನಂ

..ಹಿಮಾವನ್ಯತಿ ನಂದಿಕೇಶ್ವರಪ್ರೋಕ್ತಂ ಕೈಲಾಸಸಂಪರಿವೇಷ್ಟಿತ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರಾಣಿವರ್ಣನಂ

(ಶಿವರಹಸ್ಯಾಂತರ್ಗತೇ ಕೈಲಾಸದರ್ಶನಂ - 3)

ನಂದಿಕೇಶ್ವರಃ (ಉವಾಚ)

ಪ್ರಾಚ್ಯಾಂ ಪಶ್ಯ ನಗಶ್ರೇಷ್ಠ ಶ್ರೇಷ್ಠೋಽಯಂ ಧರಣೀಧರಃ .

ನಿಷ್ಕಪ್ತಕನಕಾಕರೋ ನಾನಾಸುರವರಾಶ್ರಯಃ .. 24.1..

ಸಹಸ್ರಶಿಖರಾಪಾರ ಕಾಂತಿಕಾಂಚಿತದಿಕ್ಪಟಃ .

ವೃಷಸ್ತಂಭನಿಭೋ ಭಾತಿ ಕೈಲಾಸಾಗ್ರೇ ನಗೋತ್ತಮಃ .. 24.2..

ಪಶ್ಯ ತಾನ್ವರಿಘಾ(ಖಾ)ಕಾರಾಂತ್ಸಮುದ್ರಾಂತ್ಸನದೀನದಾನ್ .

ಪಶ್ಯ ದ್ವೀಪಾನ್ಮಹಾಶೈಲ ಸಮುದ್ರೇಷು ವಿಶೇಷತಃ .. 24.3..

ವಿಪಿನಾವನಿಜಾತಾನಾಂ ಪ್ರಾಸಾದಾನಾಂಚ ಮೌಲಯಃ .

ಪ್ರೋದ್ಯತ್ಪತಾಕಾರಾಜಂತಿಮಣಿಕುಂಭಾಗ್ರಶೋಭಿತಾಃ .. 24.4..

ಏಷ ನೀಲಸ್ತಥಾ ವಿಂಧ್ಯೋ ಮಂದರೋ ದರ್ದು(ರ್ದ)ರೋ ನಗಃ .

ಸುಮಾಲೀ ಕೇತುಮಾಲಶ್ಚ ಭದ್ರಾಶ್ಚ ತತ್ರವಾರ್ಷಕೌ .. 24.5..

ರೈವತಶ್ಚತಶ್ಚ್ರಂಗಶ್ಚ ಮಣಿಬಭುಶ್ಚ ಪಿಂಗಲಃ .

ಉದಯಶ್ಚಕ್ರವಾಲಶ್ಚ ಮೈನಾಕೋಽಯಂ ಮಧುಗಿರಿಃ

(ಮೈನಾಕೋ ಯಮಧುಗಿರಿಃ) .. 24.6..

ಅಸ್ತಾಚಲಃ ಪಾರಿಯಾತ್ರೋ ನಿಷಧಃ ಕಂದ(ಕುಂತ)ಲಾಚಲಃ .

ತದಂ ಮೂರ್ತೀರಿಯಂ ಶೈಲೀ ಮೌಲಿಕೇದಾರಲಿಂಗತಃ .. 24.7..

ತ್ವಮತ್ಯಂತಮಹಾಶೃಂಗೈರುಪೇತೋಽಸಿ ಮಹಾನಗ .

ತ್ವತ್ಪ್ರೋ ಮಾನುಷಗಂಗೆಯಂ ನಿರ್ಗತಾ ಲಿಂಗರಂಗಿತಾ .. 24.8..

ಭಗೀರಥಸ್ಯ ತಪಸಾ ಪ್ಲಾವಯಂತೀ ಚ ಭೂತಲಂ .

ಅನ್ಯಾ ವಿಕ್ರಮತೋ ವಿಷ್ಣೋಃ ಪಾದತೋ ನಿರ್ಮತಾ ನಗ .. 24.9..

ಗಂಗಾದ್ವಾರಾತ್ಪ್ರತೀಚ್ಯಬ್ಧಿಂ ಸಂಗತಾ ಮಾಲವಾನಿಮೇ(ಯಂ) .

ಇಯಂ ಗರ್ವಭರಾಕ್ರಾಂತಾ ಚೇಶಾನ (ಈಶೇನ) ಶಶಿಮೌಲಿನಾ .. 24.10..

ಜಟಾಕೋಟೀರನಿಲಯಾಂ ಚಕ್ರೇ ಸಾ ಚ ವಿಸರ್ಜಿತಾ .

ದೇವೈಸ್ಸಂಪ್ರಾರ್ಥಿತೋ ದೇವಸ್ತಾನಂ ಭೂಮೌ ಪರಿಮುಕ್ತವಾನ್ .. 24.11..
 ಆನಂದಕಾನನಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾ ಚಕ್ರತೀರ್ಥೇ ಸರಿದ್ವರಾ .
 ತತ್ತೀರೇ ಪಶ್ಯ ಸುಭಗಂ ವಿಶ್ವೇಶಶಿಖರಂ ಮಹತ್ .. 24.12..
 ಭಾರತೇ ಭೂಮಿಸರ್ವಸ್ವಖಂಡೇ ವೈ ಜಾಹ್ನವೀ ಯತಃ .
 ಅವಿಮುಕ್ತಂ ಪ್ರಪಶ್ಯಾದ್ಯ ಮೃತಾ ಯತ್ರಾಪುನರ್ಭವಾಃ .. 24.13..
 ವಿಮುಕ್ತಿಂ ದಾಸ್ಯತೇ ದೇವೋ ಯತ್ರ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಸ್ವಯಂ .
 ತತ್ಪಶ್ಯತ್ನಾಗರಪ್ರಾಂತೇ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಂ ಪ್ರಭಾಸಕಂ .. 24.14..
 ರುದ್ರಕೋಟಿಃ ಪುಷ್ಕರಂಚ ಗಂಗಾದ್ವಾರಂ ಪವಿತ್ರಕಂ .
 ಪಿಂಡಾಲಕಂ ಕಾಲಜರಂ (ಕಾಲಂಜರಂ) ತಾಪಿತೀರೇ ಮನೋಹರಂ .. 24.15..
 ಯತ್ರ ಪಾಶುಪತೋ ಯೋಗೀ ಮುನೀನಾಂಚೋಪದೇಶಿತಃ (ತಾ) .
 ದೇವದೇವೇನ ತತ್ತ್ವೈವ ಪಶ್ಯೈತನ್ಮಣಿಕುಂಭಕಂ .. 24.16..
 ಶ್ರೀಶೈಲಶಿಖರಂ ಪಶ್ಯ ಪಶ್ಯ ತ್ಯಂಬಕಭೂಧರಂ .
 ಕ್ಷಿಪ್ರಾತೀರೇ(ರ) ಮಹಾಕಾಲಂ ಕಾಮದಂ ವೈದ್ಯನಾಥ(ಯ)ಕಂ .. 24.17..
 ಪಶ್ಯಾತ್ಪಥೋತ್ತರಾಶ್ವೇಮೇ ಕುರವಃ ಪಶ್ಯ ಭೂಧರ .
 ತಾಮ್ರಸ್ವರ್ಣ(ವರ್ಣ)ಮಯೀ ಭೂಮಿಸ್ತತ್ರ ದ್ವೀಪೇ ಘೃತೋದಧೌ .. 24.18..
 ಸ ಹಿ ಕಿಂಪುರುಷಾವಾಸಃ ಪುರುಷಾಸ್ತುರಗಾನನಾಃ .
 ಶಿಲಾನದೀಮಿಮಾಂ ಪಶ್ಯ ತತ್ಪ್ರಾಂತೇ ಕಾಕವಕ್ತ್ರಕಾಃ (ಕಾ) .. 24.19..
 ಪುರುಷಾಣಾಂ ಪ್ರವೇಶೋಽತ್ರ ತಾವದೇವ ನಗೋತ್ತಮ(ಮಾ) .
 ಮರುಭೂಮಿಸ್ತತೋ ದ್ವೀಪೌ ಶಾಕಕ್ರಂಚೌ ಮನೋರಮೌ .. 24.20..
 ಕುಶಕಾಶೌ ತತಃ ಪ್ರಾಚ್ಯಾಂ ಕ್ಷೀರೋದೇನಾವೃತೌ ನಗ .
 ದೇವಭೂಮಿಸ್ತತೋ ರಮ್ಯಾ ದಧ್ಯೋದೇ ಪರಿಕಲ್ಪಿತಾ .. 24.21..
 ಚಕ್ರವಾಲೋ ಗಿರಿಃಪ್ರಾಚ್ಯಾಂ ತತ್ಪ್ರಾಚ್ಯಾಮುದಯಾಚಲಃ .
 ಪಶ್ಯಾದಪಿಪ್ರಪಶ್ಯೇಮಾಂ ಭೂಮಿಂ ಸ್ವಾದೋ(ದ್ರೂ)ದಧೀವೃತಾಂ .. 24.22..
 ಸ್ವರ್ಣಾರಂ ಪಶ್ಯ ಸುಭಗಂ ವರುಣಾವಾಸಮುತ್ತಮಂ .
 ಶೋಣೋ ನಾಮ ನದೋ ವಿಪ್ರ ಪ್ರತೀಚ್ಯಾಂ ವಹತೇ ನಗ .. 24.23..
 ರಮ್ಯಸಾಲವನಪ್ರಾಂತೇ ಗಂಧರ್ವಾಣಾಂ ಪ್ರಮೋದಭೂಃ .
 ಅಸ್ತಾಚಲಾವಧಿ ನಗ ತತ್ಪ್ರಾಂತೇ ಶಾಲ್ಮಲೀ ದ್ವೀ(ದ್ವಿ)ಪಃ .. 24.24..
 ದಕ್ಷಿಣೇ ಭಾರತೇ ವರ್ಷೇ ಜಂಬೂನಾಮ ನದೀ ಸ(ತ)ದಾ .
 ಪ್ರ(ಯಾ)ತ್ಯೇವ ನಿ(ವಿ)ಯತಂ ತನ್ಯಾ ದ್ವೀಪಂ ಜಾಂಬೂನದಂ ಸ್ಮೃತಂ .. 24.25..
 ದೇವಭೋಗ್ಯಂ ಮಹಚ್ಛೈಲ (ಮಹಾಶೈಲ) ನಿಷ್ಪವ್ತಕನಕಂ ಹಿ ತತ್ .
 ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಪುರಂ ಪಶ್ಯ ಕರಹಟ್ಟಪುರಂ ತಥಾ .. 24.26..
 ಕರವೀರ ಪುರಂಚಾಪಿ (ಪುರೀಂ ಚಾಪಿ) ಪಶ್ಯ ವಿಂಧ್ಯನಿವಾಸಿನೀಂ .

ಪಶ್ಯ ವೇಣುವನಂ ಪುಣ್ಯಂ ನಾಗನಾಥಶಿವಾಲಯಂ .. 24.27..
 ಓಂಕಾರಂ ನರ್ಮದಾತೀರೇ ಕುಂಡಂಚೋಂಕಾರನಾಮಕಂ .
 ಆವಾಟಕಮಿದಂ ಪಶ್ಯ ಪಶ್ಯೈತದ್ಧ್ವಸ್ಯಣೇಶ್ವರಂ .. 24.28..
 (ಆವಂಟಕಮಿದಂ ಪಶ್ಯ ಪಶ್ಯೈತದ್ಧ್ವಸ್ಯಣೇಶ್ವರಂ) .. 24.28..
 ನೈಮಿಷಂ(ಶಂ) ಪಶ್ಯ ವಿಪುಲಂ ವಿಶಾಲಂ ಬದರೀಮನು .
 ಗೋದಾಂಚ ನರ್ಮದಾಂಚೈವ ಬಾಹುದಾಂ ಕೃಷ್ಣವೇಣಿಕಾಂ .. 24.29..
 ನೀರಾಂಪಯೋಷ್ಟೀಂಪಶ್ಯಾಗನೀರಜಾವಲಿಭಾಸುರಾಂ .
 ಕಾಲಿಂದೀಗಂಗಳಾಯುಕ್ತಾ ಯತ್ರ ವೇದೀಪ್ರಜಾಪತೇಃ .. 24.30..
 ಪ್ರಯಾಗವನಮೇತದ್ವೈ ಚಿತ್ರಕೂಟಗಿರಿಸ್ತತಃ .
 ಶೂಲೇ ಟಂಕಕಾ(ಕಾಶ್ಯಾ)ಲಯಂ ಪಶ್ಯ
 ಗಯಾಂಚ ಪಿತೃತ್ವಪ್ತಿದಾಂ .. 24.31..
 ಸೋಮೇಶ್ವರಾಲಯಂ ಶೈಲ ಪಶ್ಯಾಯೋಧ್ಯಾಂ ಮಹಾಪುರೀಂ .
 ಸುಧೇಶ್ವರಾಲಯಂ ಪಶ್ಯ ಸರಯೂತೀರಸಂಗತಂ .. 24.32..
 ಪಶ್ಯಾತ್ಯೋಕಾಮುಖಂ ಪಶ್ಯ ಗಂಗಾಂ ಪಶ್ಯಾಭಿಸಂಗತಾಂ .
 ಕಾಮೋದಕಮಿದಂ ಪಶ್ಯ ಪಶ್ಯ ಕೋಂಕಣಭೂತಲಂ .. 24.33..
 ಪಶ್ಚಿಮಾಂಭೋಧಿಕೋಣೇ ಚ ಪಶ್ಯ ಗೋಕರ್ಣಮುತ್ತಮಂ .
 ರಮ್ಯಂ ಶೇಷಾಚಲಂ ಪಶ್ಯ ಸ್ಕಂದೋ ಯತ್ರ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಃ .. 24.34..
 ಶ್ರೀಮದ್ಧಕ್ಷಿಣಕೈಲಾಸಶಿಖರಂ ಪಶ್ಯ ಭೂಧರ (ಭೂಧರಂ) .
 ಪಶ್ಯ ಕಾಂಚೀಂಚ ವಿಪುಲಾ(ಲಾಂ)ಮೇಕಾಮ್ರಶಿಖರಂ ನಗಂ .. 24.35..
 ಪಶ್ಯಾರುಣಾದ್ರಿಶಿಖರಂ ಸ್ಮರಣಾತ್ಪಾಪನಾಶನಂ .
 ವೃದ್ಧಾಚಲಾದ್ರಿಂ ಪಶ್ಯಾದ್ರೇ ರಮ್ಯಾಮಭ್ರಸಭಾಂ ದೃಶಾ .. 24.36..
 ಪಶ್ಯ ನರ್ತನಮೀಶಸ್ಯ ದೇವದೇವಸ್ಯ ಧೂರ್ಜಟೇಃ .
 ಗೋಪರ್ವತಂ ತತ್ರ ಪಶ್ಯ ಪುಣ್ಯಂ ಮಾರ್ಗಸಹಾಯಕಂ .. 24.37..
 (ಗೋಪರ್ವತಂ ತತ್ರ ಪುಣ್ಯಂ ಶಿವಮಾರ್ಗಸಹಾಯಕಂ) .. 24.37..
 ಸದಹಯಾದ್ರಿಂ ಪಶ್ಯ ತುಂಗಾಗ್ರೇ ಯತೋ ಜಾತಾ ಕವೇರಜಾ .
 ಪುಣ್ಯಂ ಶ್ರೀಕಂಠಶಿಖರಂ ತತೋ ರತ್ನಗಿರೀಶ್ವರಂ .. 24.38..
 ತೃಣಜ್ಯೋತೀಶಶಿಖರಂ ಮಾತೃಭೂತಾದ್ರಿರೇಷವೈ .
 ತದ್ಧಕ್ಷಿಣೇ ದ್ವಾದಶಾಂತಂ ತತೋ ವೇಣುವನಂ ನಗಂ .. 24.39..
 ಮಹೇಂದ್ರಶಿಖರಂ ಪಶ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಾಂಭೋನಿಧೌ ಸ್ಥಿತಂ .
 ತಾಮ್ರಪರ್ಣೀ ತತ್ರ ನದೀ ಕೃತಮಾಲಾ ಚ ವೇಗಿನೀ .. 24.40..
 ಕನ್ಯಾತೀರ್ಥಂ ತತಃ ಪ್ರಾಚ್ಯಾಂ ಪಶ್ಯ ಚಾದ್ರೇ ಶುಚೀಶ್ವರಂ .
 ಗಂಧಮಾದನಶೈಲೇಶಶಿಖರಂ ಪಶ್ಯ ಭೂಧರಂ .. 24.41..

ಗಜಾರಣ್ಯಂ ತತೋದೀಚ್ಯಾಂ ತತಃ ಪಂಚನದಾಹ್ವಯಂ .
 ಕುಂಭೇಶಶಿಖರಂ ಪಶ್ಯ ಪಶ್ಯ ಮಧ್ಯಾಜುಫನಾಭಿಧಂ .. 24.42..
 ತ್ರಿಕೋಟೀಂ(ತ್ರಿಕೋಟಿ)ಮಂಗಲಂ ಪಶ್ಯ ಮಾಯೂರಂಶ್ವೇತಕಾನನಂ .
 ಸಂಗತಾಂ ಸಿಂಧುನಾ ಪಶ್ಯ ಸಹ್ಯಜಾಂ ಪುಣ್ಯನಿಮ್ಮಗಾಂ .. 24.43..
 ವಾಂಭೇಶ್ವರಂ ಭಾಯಾವನಂ ಪುಣ್ಯಂ ತತ್ತೇಜಿನೀಪುರ(ವನ)ಮ್ .
 ಘ(ವ)ಟೇಶ್ವರಂ ತತ್ರ ಪಶ್ಯ ಯತ್ರ ಕಾಲೋ ಹತಃ ಪುರಾ .. 24.44..
 ಶ್ರೀಮಹೇಶೇನ ಪುಣ್ಯಾದ್ರೇ ಮೃಕಂಡುತನಯಾವನೇ .
 ಬ್ರಹ್ಮೇಶಂಚೈವ ವೈದ್ಯೇಶಂ ತಂಜೇಶಂ ತತ್ಪ್ರತೀಚ್ಯಕೇ .. 24.45..
 ಕಮಲಾಲಯಸಂಜ್ಞಂಚ ತಥೈವಾನ್ಯೇ ಶಿವಾಲಯಾಃ .
 ಶ್ರುತಿಕಾನನಮೀಕ್ಷಸ್ವ ವೇದತೀರ್ಥಸ್ತಥಾಭಿರಾಟ್ .. 24.46..
 ಕಾವೇರೀತೀರಜೋ(ತೋ)ದ್ಭಾಸಿಲಿಂಗಧಾಮಾನಿ ಲೋಕಯ .
 ಭಾರತಂ ಪಶ್ಯ ವಿಪುಲಂ ಖಂಡಂ (ಖಂಡಮತುಲಂ ಪಶ್ಯ)
 ತಲ್ಲಿಂಗಮಂಡಲಂ .. 24.47..
 ಪ್ರಾಕೃಶ್ಚಾದ್ಧಕ್ಷಿಣೇ ಚಾಪಿ ಭೂಧರೇಂದ್ರ ತಥೋತ್ತರೇ .
 ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಭಿತ್ತಿರೇಷಾ(ವಾ)ತ್ರ ಖಂಡಾನ್ಯಪಿ ವಿಲೋಕಯ .. 24.48..
 ಶಿವಾಜ್ಞಯಾ ಮಯಾ ಶೈಲ ದರ್ಶಿತೋಽಯಂ ನಗೋತ್ತಮಃ .
 ಪುಣ್ಯೋಽಯಂ ರಮಣೀಯೋಽಯಂ ಕೈಲಾಸಃ ಶಂಕರಾಲಯಃ .. 24.49..
 ಭದ್ರಾಶ್ವಂ(ಶ್ವ) ಕೇತುಮಾಲಂ ಚ ಪ್ರಾಚ್ಯಾಮೀಕ್ಷಸ್ವ ಸನ್ನಗ .
 ಪಶ್ಚಾದ್ಧರಿಶ್ಚ ಕಿಂಪೂರ್ಷಃ ಖಂಡೇ ದ್ವೇ ಸಾಗರಾವೃತೇ .. 24.50..
 ದೇವಭೂಮಿರಿಯಂ ಪಶ್ಯ ಸುರಕಿನ್ನರಹರ್ಷದಾ .
 ತತ್ರೋತ್ತರೇ ಮಂದರೋ ಹಿ ಶಂಭೋರಾನಂದವಾಸಭೂಃ .. 24.51..
 ಇಲಾವೃತತೋ ಮಣೀವರ್ಷೋ ಭಾರತೋ ದಕ್ಷಿಣೇ ನಗ .
 ಕಲ್ಪಿತಾಸ್ತೇ ಮಹೇಶೇನ ವರ್ಷಾಶ್ಚ ಕುಲಪರ್ವತಾಃ .. 24.52..
 .. ಇತಿ ಶಿವರಹಸ್ಯಾಂತರ್ಗತೇ ಭವಾಖ್ಯೇ ಹಿಮಾವನ್ಪ್ರತಿ ನಂದಿಕೇಶ್ವರಪ್ರೋಕ್ತಂ
 ಕೈಲಾಸಸಂಪರಿವೇಷ್ಟಿತ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರಾಣಿವರ್ಣನಂ ..
 - .. ಶ್ರೀಶಿವರಹಸ್ಯಂ . ಭವಾಖ್ಯಃ ದ್ವಿತೀಯಾಂಶಃ . ಅಧ್ಯಾಯಃ 24..
 - .. shrIshivarahasyam . bhavAkhyah dvitIyAMshaH . adhyAyaH 24 ..

Notes

Nandikeśvara ನಂದಿಕೇಶ್ವರ details to Himāvan ಹಿಮಾವನ್ ; the several Śiva-
 kṣetra ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರ surrounding Kailāsa ಕೈಲಾಸ in various directions, as he continues
 further to take Himāvan ಹಿಮಾವನ್ around on the guided tour of Kailāśadarshana
 ಕೈಲಾಸದರ್ಶನ.

Proofread by Ruma Dewan

——
Kailasampariveshita Shivakshetranivarnanam
pdf was typeset on September 16, 2023

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

